

Hoge commissaris te Djakarta (Lamping) aan minister van Uniezaken en Overzeese Rijksdelen (Van Maarseveen), 2 nov. 1950

Voor Van Maarseveen persoonlijk, mede voor Stikker persoonlijk. Referte mijn telegram SP 70.

Subcommissie ad hoc is Dinsdag bijeengekomen. Van Schelle heeft nogmaals het conflict van plichten uiteengezet, waarvoor de Nederlandse Regering zich gesteld ziet te weten, enerzijds de plicht tot afvoer van KL zo snel als zulks technisch mogelijk is, anderzijds de plicht tot handhaving van orde onder en bescherming van Ambonezen in kampen. Idham bracht zijnerzijds enkele andere punten naar voren zoals repatriëring van andere dan Ambonese ex-KNIL en overnemen van verantwoordelijkheid voor de gerepatrieerden door Indonesische Regering op moment van ontschepping met welk laatste punt de Nederlandse vertegenwoordiger principieel accoord ging. Bihin die vervolgens als voorzitter woord nam, gaf te kennen dat naar zijn mening het dilemma der Nederlandse Regering zou worden opgelost indien de Nederlandse Regering bereid zou zijn Nederlandse KL wat langer aan te houden en de Indonesische Regering zulks zou goedkeuren.

(Hiermede dus, overeenkomstig Uw wens, voorstel tot aanblijven van KL door UNCI gedaan.) Idham antwoordde dat hij niet in staat is deze principiële vraag te beantwoorden en terzake eerst instructies moest vragen. Van Schelle merkte op dat er ook van Nederlandse zijde bezwaren waren tegen het aanblijven van KL en dat Nederland alleen dan op het voorstel van de voorzitter zou kunnen ingaan, indien over dit langer aanblijven van de KL tussen beide Regeringen volledige overeenstemming zou bestaan. Nadat nog enkele technische en administratieve details besproken waren, werd besloten, dat volgende vergadering heden zou plaatsvinden en dat beide delegaties inmiddels om instructies zouden vragen.

Gisteren vond informele bespreking plaats tussen de leden der subcommissie buiten tegenwoordigheid van UNCI waarbij van Indonesische zijde ook aanwezig was Overste Tahya.

Idham deelde mede dat de Indonesische Regering het politiek onmogelijk achtte om toestemming te geven tot langer aanblijven van de KL dan in RTC-overeenkomst was voorzien en wel in bijzonder nu men in Nederland reeds op de zaak vooruit gelopen is door de publicaties van ANP en Handelsblad (zie mijn SP 67). Deze publicaties hadden reeds intern heftige critiek uitgelokt welke van zo ernstige aard was, dat het Kabinet, wanneer het thans aan het aanblijven van de KL zijn goedkeuring zou hechten zijn positie in volksvertegenwoordiging in gevaar zou kunnen brengen. Scheffelaar wees toen op de catastrophale gevolgen welke het vertrek van de Nederlandse KL t.a.v. Ambons zou kunnen meebrengen. Tahya bleek zich van deze gevaren wel bewust doch hield vol dat het plan tot het aanblijven van KL voor de Indonesische Regering onder de huidige omstandigheden politiek 'onverkoopbaar'. Om toch nog een mogelijkheid open te houden zijn wij overeengekomen dat de Indonesische delegatie in de volgende vergadering van de subcommissie zou verklaren dat zij geen bevoegdheid had gekregen om t.a.v. het voorstel van de voorzitter stelling te nemen, aangezien de Indonesische Regering van oordeel is dat dit onderwerp uitsluitend op regeringsniveau kon worden besproken.

Hedenochtend is de tweede vergadering van subcommissie gehouden. Idham legde de overeengekomen verklaring af en de Nederlandse delegatie verklaarde zich hiermede te kunnen verenigen. Bihin stelde hierop voor dat subcommissie Maandag a.s. opnieuw bijeen zou komen en sprak de hoop uit dat de delegaties dan zouden kunnen mededelen of overleg op Regeringsniveau had plaats gevonden en zo ja of de regeringen tot overeenstemming zijn gekomen.